

Kuva: Hannu Tuomisto

Tehoa metsiensuojeluun

Metsiemme suojelun tilassa on tunnetusti paljon kohennettavaa. Lappia lukuun ottamatta suojelut pinta-alat ovat aivan liian pieniä, jotta lajiston säilyminen olisi turvattu. Saati sitten uhanalaisten lajien elpyminen. Tarvitsemme nopeita toimia, joilla yksityismetsien vapaaehtoinen suojelu saataisiin kasvuun.

Arvokkaimpien kohteiden suojeluun METSO-ohjelman rahoitusta olisi lisättävä huomattavasti, moninkertaiseksi nykytasoon nähden. Samalla suojelukriteereitä olisi lievennettävä. Moni erittäin kehityskelpoinen metsäalue jää suojelurahoituksen ulkopuolelle, kun katsotaan vain alueen nykytilaa. Muutama vuosikymmen kirveenkoskemattomuutta tekee jo paljon asiaa metsässä, meidän pitää jatkuvasti katsoa kehitystä myös eteenpäin.

Metsätalouden toimenpiteilläkin voidaan parantaa lajien elinedellytyksiä. Valtaosa pinta-alastamme tulee jatkossakin pysymään talouskäytössä. Kymmenen tekopökelöä hakkuuhehtaarilla luo vuodessa mil-

joonia kolopuita. Ylenmääräinen siistiminen metsissä olisi lopetettava, jokainen säästetty alikasvos antaa elintilan joillekin hyönteisille, jokainen eliö on osa laajempaa kokonaisuutta.

On luotava aivan uudenlainen metsätalouden tukijärjestelmä, jossa siirrytään nykyisestä sellupuun kasvatuksen tukemisesta monimuotoisuuden tukeen. Jos metsätaloudellisia toimenpiteitä jatkossakin tuettaisiin, tulisi vastikkeena olla maanomistajan suojelutoimenpiteet. Hehtaaritukea taimikonhoitotyölle maksettaisiin tiettyä suojelualaa vastaan. Tähän tulisi sitoutua omistajasukupolveksi kerrallaan. Järjestelmään sitoutetut alat olisivat verovapaita aina tilakaupan yhteydessä, mikäli myös uusi omistaja jatkaisi suojelua. Näin vältettäisiin nykyinen tilanne, jossa vaarin perintömetsä joudutaan kaatamaan perintöverojen maksamiseksi.

Myös suojelun maksukriteereitä tulisi kehittää. Nykyään maksetaan puukuutiosta, tulevaisuudessa maksettaisiin suojeluarvojen perusteella, odotusarviot huomioon

ottaen. Aukea arvokkaan metsän kupeessa saisi arvonnisää verrattuna peltoaukean keskellä sijaitsevaan saarekkeeseen vaikakapa. Kauppaa tulisi käydä markkinaehtoisesti suojelutarpeiden pohjalta.

Uuden hallituksemme toivoisi ensimmäisenä ottavan metsät huomioon muutenkin, kuin raaka-ainevarastona. Mikäli lajistomme uhkaava sukupuuttoaalto halutaan torjua, on suojeluun todella satsattava. Kohta on jo liian myöhäistä!

Hannu Saari, puheenjohtaja, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

Tämä on Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirin Luonnonsuojelija-lehden liitelehti.
Toukokuu 2019.

KOLUMNI

Soiden elonkirjo kapenee

Suot ovat olennainen osa Pohjanmaan luontoa. Ne ovat myös monelle luonnonystävälle mieluisia retkikohteita, sillä soilla voi edelleen kokea sen, miltä luonnontilainen luonto tuntuu, tuoksuu ja näyttää. Näillä retkillä ei ole kuitenkaan voinut välttyä huomaamasta, että ojitukset ja turpeenotto ovat kuivattaneet ja tuhonneet monia hienoja soita. Pahiten ovat kärsineet näyttävät avosuot ja korvet.

Tuore julkaisu Suomen luontotyyppien uhanalaisuudesta vahvistaa sen, minkä me luonnonsuojelijat olemme täällä Pohjanmaalla myös itse havainneet. Arvioiduista suoluontotyypeistä yli 70 prosenttia on muuttunut uhanalaisiksi tai silmäläpidettäviksi. Suojellutkaan suot eivät ole säilyneet muuttumattomina, sillä niidenkin laatu on heikentynyt ympäröivillä alueilla tehtyjen ojitusten vuoksi. Sama murheellinen kehityskulku on havaittavissa myös uhanalaisten lajien tilannetta kuvaavan ”Punaisen kirjan” sivuilta. Pari sataa lajia on kärsinyt suoluonnon yksipuolistumisesta, ja erityisesti soiden linnut ja perhoset ovat vähentyneet roimasti. Kaiken kukkuraksi ilmastomuutos näyttää kiihdyttävän suoluontomme elonkirjon kapenemista. On suorastaan järkyttävää, että Etelä-Pohjanmaan tuore maakuntakaava on varaamassa 14 000 hehtaaria uutta suota turpeenoton etupiiriin.

Uhanalaistuneen suoluonnon tilan parantamiseen tarvitaan monia eri keinoja. Turpeenpolton lopettaminen mahdollisimman nopealla aikataululla säästäisi suoluontoa, ja olisi myös merkittävä ilmastoteko. Lisäksi luonnontilaisina säilyvät suot toimisivat merkittävänä hiilinieluinä ja -varastoina. Myös soidensuojelun täydennysohjelma pitäisi saada maaliinsa. Soiden ennallistamista on lisättävä, ja suometsien hakkuita vähennettävä. Näillä toimenpiteillä olisi samalla myönteisiä vaikutuksia soiden alapuolisten vesistöjen tilaan.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry on kantanut oman kortensa kekoon alueemme suoluonnon puolesta. Olemme hankkineet yhdessä Luonnonperintösäätiön kanssa useita uusia soidensuojelualueita, ja suoluontokohteiden ennallistaminen on alkanut yhdessä ”Hiilipörssin” kanssa. Lisäksi olemme lukuisin muistutuksin ja lausunnoin pelastaneet ison joukon soita turpeenotolta. Tähän arvokkaaseen työhön voit sinäkin osallistua olemalla aktiivinen luonnonsuojeluyhdistyksesi jäsen!

Hannu Tuomisto

Suonokiperhonen on taantunut silmälläpidettäväksi lajiksi soille tehtyjen ojitusten vuoksi. Kuva: Hannu Tuomisto

Itku Äidin haudalla -työpajat

Haluatko tarkastella äänellä itkua ja ympäristösuraa suoluonnossa?

Työpaja on osa Itku Äidin haudalla -projektia, jossa ohjaaja (Noora Kauppila) luo työpajan teemoista itkun, jonka hän sisällyttää osaksi myöhemmin suolla tapahtuva esitystä. Työpaja ei ole terapiaa, vaan pohdimme ympäristöhuolta itsessämme ja ilmiönä yhteiskunnassa. Osallistujat saavat tietoa itkuperinteestä ja pääsevät kokeilemaan äänellä itkemistä osana ryhmää sekä käyttämään itkemistä lempeästi vuorovaikutuksen välineenä. Työpaja on maksuton ja se pidetään retkimuotoisesti suolla. Mukaan mahtuu 10 ensimmäistä ilmoittautujaa.

Työpajat toteutetaan Karvasuolla ja Pilvinevalla, ajankohdat ilmoitetaan myöhemmin.

Ilmoittautuminen & lisätiedot:

Noora Kauppila nookau@gmail.com +35844293329

Kerrothan ilmoittautuessasi kumpaan työpajaan haluat osallistua

Seinäjäjoki ja Etelä-Pohjanmaa pyöräilyseutuna - luonnossa fillarilla

Pyöräily on oivallinen tapa tutustua ympäröivään seutuun ja luontoon.

Hankkiessani ensimmäisen maastopyöräni viisi vuotta sitten, en osannut aivan odottaa, miten se muuttaisi luontosuhdettani. Olin aikaisemmin pyöräillyt ahkeraan työmatkaa, tehnyt maantiepyörällä lenkkejä sekä arkipyöräillyt lasten kanssa. Maastopyörän hankinnan jälkeen lenkkien pääpaino alkoi vähitellen hivuttautua sinne minne sydänkin: metsän rauhaan. Halusin vaihtelua asfalttiviidaktoon. Halusin sinne minne ei yksikään auto mene. Metsästä löysin sitä, mitä monet muutkin: rauhallisen tilan reflektoida elämäni tai sitten paikan, missä unohtaa kaiken muun ja elää hetkessä polulla. Maastopyöräilyni oli alkuun paljolti reitteihin ja paikalliseen luontoon tutustumista. En ole Seinäjoelta alunperin kotoisin, joten seutu oli minulle pitkälti tuntematonta. Luonnossa liikkuminen auttoi minua juurtumaan tänne.

Seinäjoella on hyvät edellytykset harrastepyöräilylle

Melkeinpä sääntönä voinee pitää sitä, että jos seudulla on tiheämpää asutusta ja metsää, niin metsästä löytää hyviä polkuja kesät talvet. Seinäjäjoki lähiöineen ei ole poikkeus. Talvella polut pysyvät hyvässä kunnossa, koska poluilla monia käyttäjiä eri lähtökohdista. On polkujuoksijaa, koiran ulkoiluttajaa, pyöräilijää ja kävelijää. Polkujen käyttäjien symbioosi hyödyttää kaikkia käyttäjäkuntia.

Joupiskan lähialueella on alueemme tihein polkuverkosto. Vaikka luontoon merkattuja reittejä on vähän, niin pelkästään kuntovitosien sisältä löytyy uusia polkuja useammaksi pyöräilykerraksi. Kuntovitosien poluilla on turvallista maastopyöräillä, koska missä tahansa ilmansuunnassa törmää ennen pitkää kuitenkin kuntorataan. Eli et voi eksyä pahasti. Omia lempipaikkojani Joupiskan seudulla ovat juuri nuo kuntovitosien polut, Kivenmaan laavun reitti sekä Rupulivuoren ympäristö haastavine polkuineen. Reiteillä saattaa kohdata pitkos-puita, mutta ne kannattaa nähdä mahdolli-

suutena harjoitella tasapainoa tai sitten ne voi taluttaa. Pelkästään Joupiskan alueelle ei kannata lenkkejä keskittää vaan kannattaa lähteä tutkimaan mitä muut kaupunginosat tarjoavat. Erityisesti täytyy mainita Törnävän, Kärjen, Halliskan ja Pajuluoman metsien polut. Pajuluoman varsi on kaunis ja helposti seurattava Ruukintieltä koulun ohi melkein ohitustielle saakka. Hoikkasaarenlenkki on myös kaunis, mutta rapistuneiden pitkospuiden takia hankalahko. Toivottavasti saamme siihen tilanteeseen parannusta pian.

Pyöräilystä kun puhutaan, niin ei kannata unohtaa retkipyöräilyä. Seudullamme on

Luontosuhteeni pyöräilijänä

Luonnossa liikkumisen kautta kiintymykseniihin metsiin, missä liikkun, on kasvanut. Juoksulenkkini suuntaan nykyisin oikeastaan metsiin. Kiintymyksen määrän huomaakin varsinkin silloin, kun tuttu metsä on poissa: kun se on avohakattu tai se on saanut väistyä asumusten tai teiden tieltä. Toivoisin, että kaupunkisuunnittelussa paremmin huomioitaisiin alueiden virkistysellinen arvo, puhumattakaan luontoarvoista. Kaupungin pirstaleisilla metsillä ei ole suurta taloudellista arvoa, joten en näe avohakkuissa mieltä. Toivoisin, että eri-ikäisrakenteinen metsähoito saisi sijaa enemmän meidänkin maakunnassamme.

Kuva: Jussi Teppo

Unelmoin kaupungin kattavasta metsäverkostosta, jossa kaupunginosasta toiseen pääsisi metsää pitkin. Se metsä olisi kaupungin verisuonet, tuoden happea ja luonnon rauhaa ihmisten kotiovelle. Se vähentäisi tarvetta lähteä autolla minnekään erityiselle alueelle ollakseen luonnossa.

Kiinnostuitko?

Jos kiinnostuit pyöräilystä Seinäjoen alueella, niin alueellamme on eri tahoja, jotka järjestävät yhteislenkkejä. Seutumme pyöräseura Ride Etelä-Pohjanmaa ry.

järjestää satunnaisesti yhteislenkkejä. Fillarikauppa Cyclillä on ympärivuotiset ohjatut torstaiset maastolenkit eri tasoille polkijoille, aloittelijasta kova-kuntoiseen harrastajaan. Näiden lisäksi on mm. Facebookissa toimivia yhteisöjä, kun MTB Seinäjäjoki ja Fatbike Seinäjäjoki, joiden piirissä järjestetään yhteislenkkejä. Rohkeasti mukaan vaan!

Jussi Teppo

Jos haluat itsenäisesti tutustua polkuihin, niin kannattaa tutustua seuraaviin lähteisiin:

<https://www.strava.com/heatmap>
<https://jalki.fi>
<https://www.maastokartat.fi>

paljon hiljaisempia sorateitä, jotka odottavat seikkailijaa. Jos kaipaa pidempää reissua, niin voi pakata teltan, makuupussin ja eväät ja suunnata lähialueemme kansallispuistoon Lauhanvuoreen pyörällä. Muutaman syksyn takainen reissuni sinne jätti jälkeen lämpimiä muistoja. Suosittelen tutustumaan Lauhanvuoreen myös maastopyörällä, huikeaa Katikankanjonin unohtamatta. Pidempää maastopyöräretkeä kaipaaville kelpaa varmasti myös retki Ilkan polkua pitkin Kyrkösjärveltä Santavuorelle. Reitti on osittain haastava ja tekninen, mutta on ajoittain melko hyvin merkitty ja matkalla on laavuja levähdyspaikoiksi. Digitaalisen oppaan näille reiteille saat, kun lataat puhelimeesi sopivan navigointisovelluksen ja reitin GPX-jäljen vaikka Jälki.fi-palvelusta.

Yhdistykset tiedottavat

Kokkolanseudun Luonto ry ja Perhonjokilaakson Luonto ry. yhdistymässä

Kokkolassa ja Kruunupyyssä Suomen Luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistyksenä toimiva Kokkolanseudun Luonto ry sekä Kaustisen, Vetelin, Halsuan ja Perhon alueella toimiva Perhonjokilaakson Luonto ry kaavailevat yhdistymistä ja luonnonsuojeluyhdistystoiminnan aktivoimista koko Perhonjokilaakson alueella Perhosta Kokkolaan saakka. Käytännössä yhdistäminen on tarkoitus hoitaa loppukevään 2019 aikana siten, että Kokkolanseudun Luonto ry puretaan ja jäljelle jäävän Perhonjokilaakson Luonto ry:n sääntöjä muutetaan siten, että yhdistyksen toimialue kattaa jatkossa myös Kokkolan ja Kruunupyyn kunnat. Samalla on mahdollista arvioida, tulisiko jäljelle jäävän yhdistyksen nimeä muuttaa.

Huom! Myös Luontoyhdistys Luhu-rikka retkeilee Raippaluotoon 7.7. (varapäivä 14.7.) Retki on jäsenille, mutta jos paikkoja jää, mukaan pääsevät muutkin. Lisätietoja p. 050-541 8252.

Etelä-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys retkeilee Raippaluotoon

Vaellusretki jäsenille Raippaluotoon 8.6. Bussi lähtee Seinäjoen matkahuollon pihasta kello 08.00. Raippaluotoon päästyämme vaellamme noin 12 km reitin Svedjehamnista Panikeen. Maasto on osittain kivikkoisen. Mukaan omat eväät ja sään mukainen varustus. Makkaranpaistoon on mahdollisuus. Paluu Seinäjoelle noin klo 18. Sitovat ilmoittautumiset ja tiedustelut 5.6. mennessä: Hannu Tuomisto p. 040 504 3236 tai hannu.tuomisto@seinajoki.fi Mukaan mahtuu 30 ensinnä ilmoittautunutta.

Paikallisyhdistysten internetsivut ja somekanavat kuntoon!

Arvoisa paikallisyhdistysaktiivi! Tiesithän, että voit saada teknistä tukea yhdistyksenne internetsivujen uudistamiseen Pohjanmaan piirin toimistolta? Piirit ja yhdistykset voivat nyt tehdä sivustonsa Suomen Luonnonsuojeluliiton uudistuneiden sivujen mukaiseksi. Sivustot toteutetaan Wordpress-julkaisujärjestelmällä, jonka omaksuminen sujuu keneltä vain.

Eräs uusien sivujen hyvä uudistus on, että sivujen Tapahtumat-osioon nostetut tilaisuudet, retket ja muut tapahtumat näkyvät automaattisesti myös Pohjanmaan piirin sivuilla. Ne voidaan lisäksi ottaa Luonnonsuojelija-lehden tapahtumaosioon suoraan sieltä. Kannattaa siis hyödyntää uutta sivustopohjaa ja piiritoimiston apuja. Lisätietoja aluetyöntekijä Jarno Haapamatti p. 040 750 7322 tai jarno.haapamatti@sll.fi

Kasvissyönti on helppo ja maistuva ekoteko

Hiljattain uutisoitiin että vegaaniksi ryhtyminen on merkittävin ilmastoteko johon yksittäinen ihminen voi ryhtyä. Harva siihen kuitenkaan pystyy noin vain. Ruoka on meille tärkeää ja siihen liittyy koko elämän pituisia perinteitä. Moni kokee vaikeaksi edes ottaa ensiaskelta kohti kasvipärisen ravinnon lisäämistä vaikka muutoksen ilmasto- ja terveyshyödyt tiedostaisikin.

Olen kolmen kasvuikäisen pojan äiti ja jo pitkään laittanut vain kasvisruokaa, viimeiset kaksi vuotta lähinnä vegaanista. Haluaisin painottaa sanaa lähinnä. Kenenkään ei tarvitse olla täydellinen ja elämässä pitää olla iloja. Mutta on myös totta ettei vegaaninkaan tarvitse nykyään luopua mistään, ei ainakaan täydestä vatsasta hyvää ruokaa. Haluaisin jakaa kokemuksia ja vinkkejä.

Moni aloittaa yrittämällä heti liikaa. Raaka, kokonainen, kotimainen härkäpapu ilahduttaa eettisyydellään mutta on tuntemistani kasvisruoan raaka-aineista se vaikein. Pavut pitää liottaa ja keittää huolellisesti, mikä on aikaa vievää. Mitä papuihin ja maustamiseen tulee, tärkeintä on käyttää paljon mausteita ja antaa papujen imeä sitä pitkään. Jos se tieto ilahduttaa, että jopa kaukaa ulkomailta tuotu papu on hiilijalanjäljeltään huomattavasti pienempi kuin kotimaassa tuotettu liha, suosisin kasvissyönnin alkumetreillä vaikka kikherneitä, mustia papuja tai Ruotsissa viljeltyä kidneypapua. Näistä pavuista saa todella maukasta pataruokaa vaikka ohraton tai perunan kaveriksi. Raakapapujen liottamisen ja keittämisen saa kyllä sujumaan omien rutiiniensa lomassa kun tykkää niiden huokeasta hinnasta tölkkipapuihin verrattuna.

Hyvä ja erittäin ravintorikas raaka-aine on linssi. Punaisista linsseistä saa mitä pehmeintä ja maukkainta keittoa ilman edeltävää liotusta. Tapaan aloittaa kuullottamalla sipulia, valkosipulia ja tuoretta inkivääriä padassa. Lisään tomaattikastikkeen, tilkan etikkaa, pari litraa vettä ja linssit. Jos haluaa sopasta täyttävän aterian, sekaan voi lisätä kuutioituja perunoita. Suola tai kasvisliemikuutio lisätään vasta lopussa, koska muuten linssit eivät pehmenne. Aivan lopussa mukaan voi lorauttaa kasvikermää tai halutessaan kookosmaitoa, ja jos haluaa, perunat voi soseuttaa lopuksi. Menestys maistajakunnassa on taattu.

Mutta nyt niihin varsinaisiin vinkkeihin. On olemassa varsin nerokkaita tuotteita

Kuva: Kirsi Haapamatti

kotimaisesta kasviproteiinista, nimittäin härkis tai nyhtökaura. Ensimmäiseksi mainittu on paikallinen innovaatio joka on tehty tuosta ongelmallisesta härkäpavusta maukasta ja helposti sulavaa. Sillä korvaa jauhelihan käden käänteessä, mutta ilman erityisempää käristelyä. Nyhtökaura on suutuntumaltaan tuhdimpi, säilyttää koostumuksensa jopa keitossa mutta tarvitsee kaverikseen hyvät mausteet. Vaivannäkö palkitaan koska nyhtis on ravintoarvoiltaan kasvisruoan aatelia – siinä on enemmän ja tasapainoisempi proteiinikoostumus kuin lihassa. Sitten on valtava, aina vain kasvava valikoima kasvispihvejä, -pyöryköitä, -nugetteja ja -nakkeja. Ne tuovat nopean ratkaisun jokaisen kiireisenkin perheen arkeen.

Moni joka empii kasvisravinnon etuja puhuu pahaa nimenomaan soijasta. Harva kuitenkaan tiedostaa että lihansyöjä kuluttaa soijaa moninkertaisen määrän ”salaa”. Yli 90 % maailman soijantuotannosta on tuotantoeläinten tarpeisiin. Ne käyttävät tätä ravintorikasta proteiinipitoista palkoa varsin huonolla hyötysuhteella. Ostamalla Euroopassa tuotettua luomusoijaa et minusta tee kellekään hallaa. Jos haluat kokeilla edes jotain aidosti mullistavaa, osta pussi VegeSunin luomu soijapapuhiutaleita (hinta Prismassa n. 3,5e). Lorauta kuumalle pannulle reilusti öljyä, pari desiä näitä hiutaleita, muutama ruokalusikallinen soijakastiketta ja lopuksi reilusti grillimaustetta. Jos haluat hiutaleista pehmeitä, lisää hitunen vettä. Olet hetkessä tehnyt täysin eläinystävällistä, ihanan rapsakkaa mukapekonia.

Papuvinkki!

Härkäpapujen liottaminen voi tuntua vaikealta, mutta pieni askarointi palkitsee, eikä tarvitse turvautua teollisiin valmisteisiin. Valmiiksi keitetyt pavut annospusseissa pakastimessa ovat käteviä ja nopeita ruuanlaitossa.

1. Osta noin kaksi kiloa kuivattuja luomuhärkäpapuja.
2. Liota pavut runsaassa vedessä noin 12 h esim. kannellisessa muoviympärisssä. Kaada liotusvesi pois kannen avulla. (Voit myös idättää pavut ennen keittämistä, jolloin niistä tulee terveellisempiä ja helpommin keitettäviä.)
3. Keitä pavut pehmeiksi (noin tunti). Teräskattila ei sovellu keittoon.
4. Käytä. Pussita & pakasta loput. Sopivin pakkauskoko lienee 0,5 l pakastepussi. Näin saat useita käyttövalmiita annospusseja.

Härkäpapu soveltuu makunsa puolesta kaikkiin ruokalajeihin. Jopa pizza toimii.

KH

Lähde melomaan Lestijoelle!

Lestijokiseudun ympäristöyhdistys järjestää Lestijokimelonnan. Mukaan toivotaan jälleen runsaasti meloijia.

Lestijoen vesistö sijaitsee Keski-Pohjanmaalla. Lestijoki saa vetensä noin 1400 km² valuma-alueelta. Lestijoen vesistöalueen latvajärvi on Lestijärvi, joka on laaja mutta matala, alkujaan kirkasvetinen järvi. Lestijoki kulkee Lestijärveltä Toholammin ja Kannuksen kautta Himangalle ja laskee Pohjanlahteen. Joen pituus on noin 100 kilometriä ja sen pudotuskorkeus Lestijärvestä Pohjanlahteen on 140 metriä. Joessa on laskettu olevan 50 koskea. Joen yläosa virtaa suurelta osin erämaassa, soiden ja metsien keskellä. Keski- ja alajuoksu on pääosin tyypillistä pohjalaista viljelyaluetta ja kulttuurimaisemaa. Lestijärvi on valittu Keski-Pohjanmaan maakuntajärveksi vuonna 2011. Joki on suojeltu koskiensuojelulla ja se on liitetty Natura 2000 -ohjelmaan.

Lestijokiseudun ympäristöyhdistys haluaa kiinnittää ihmisten huomion arvokkaaseen vesistöön. Yhtenä huomion herättämistapana yhdistys on järjestänyt vuosittain Lestijoki-melonnan heinäkuun alussa. Melonta toteutetaan yhteistyössä Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirin kanssa. Melontatapahtumalla halutaan korostaa Lestijoen merkitystä retkeily- ja melontakohteena sekä tuoda esiin Lestijärven tär-

keyttä alueelle. Joen yläjuoksu Lestijärveltä Hirvikoskelle on lähes koskematonta erämaata yli 20 km, jossa kauniiden ja rauhallisten suomaisemien ihailun ohella voi testata melontataitojaan kipakoissa koskissa.

Melontatapahtuma järjestetään tänä vuonna lauantaina 6.7.2019 klo 10.00 alkaen. Lähtöpaikka on Niskankorpi, joka sijaitsee tien numero 58 varressa, noin 7km Lestijärveltä Reisjärven suuntaan. Ensimmäinen koski on Jatkonkoski, jossa on taukopaikka. Jatkonkoskelta matka jatkuu läpi Jatkonnevan Raivioon, jossa kuuluisa ”pikkurata” on aikanaan ylittänyt joen, tosin tilalla on nyt metsäautotie. Melontaretken voi päättää Raivioon niin halutessaan, johon on matkaa lähdöstä noin 7 km.

Raiviosta alkaa melontaretken maisemallisesti kaunein osuus, joka kulkee mutkitellen Paukanevan ja luonnonsuojelun alueen läpi. Hiljaisuus keskellä suurta nevaa on mystinen kokemus. Paukanevan jälkeen on mahdollisuus rantautua ja levätä Kanasaaren taukopaikalla. Kanasaaren jälkeen laskeaan 500 metriä pitkä Talauskoski ja saavutaan Murennuskosken taukopaikalle, jossa on laavu. Murennuskosken taukopaikalle voi myös päättää retken.

Vesitilanteen mukaan voidaan jatkaa reitin vaativampaa osaa kohti Hirvikoskea. Heti Murennuskosken laavupaikan jälkeen on

noin 200 metriä pitkä, kivinen Murennuskoski. Seuraavana ovat Kallio- ja Tornikoski, jotka haastavat kokeneenkin meloijan. Melontaretken päätepiste on Hirvikoski.

Matkan kestoon vaikuttaa mm. vedenkorkeus, jolloin matalalla vedellä joudutaan koskissa mahdollisesti jopa hinaamaan kanootteja. Matkaan kannatta siis varata koko päivä.

Melontaan voivat osallistua niin ensikertalaisia kuin kokeneempiakin meloijia. Oma kanootti ei ole välttämättömyys. Kanootteja voi vuokrata Reima Virkkalalta puh. 044-5955 282. Itse pitää huolehtia retkieväät, kypärä ym. varusteet ja tarvikkeet mukaan. Osallistumismaksu 10 €/henkilö (tilille: FI15 5471 1220 0061 15), joka sisältää paaluukuljetuksen lähtöpaikkaan ja vakuutuksen.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 4.7.2019 mennessä: Mikko Viitasalo puhelin 040-5431 647 tai mikkko.viitasalo@kase.fi tai Teemu Tuovinen puhelin 040-9346 320 tai sähköposti pohjanmaa@sll.fi

Melontareitti löytyy linkistä: http://www.travel-fi.com/kartat/lesti_melonta_osa1.pdf

Tervetuloa kokemaan Lestijoen luonto ja sen kauneus!

Liisa Tiilikkala

Paikallisyhdistysten kevätkuulumisia

Kyselimme paikallisyhdistyksiltä keväisiä kuulumisia.

1. Mikä on ajankohtaisin/huolestuttavin luontoon tai ympäristöön liittyvä asia yhdistyksenne alueella?

2. Jos on aikaa tutustua vain yhteen luontokohteeseen yhdistyksenne alueella, mikä se olisi?

3. Mieleenpainuvien luontohavaintosi tältä keväältä.

****

Etelä-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry (Seinäjoen ja Ilmajoen)

Vastaaja: Pasi Kataja

1. Soidensuojelun tulevaisuus ja turpeen käytön jatkuminen.

2. Seinäjoen Kyrkösvuorelta alkava Kyrkösvuoren luontopolku on helppo ja monipuolinen retkikohde.

3. Muuttavien hanhien suuret määrät Ilmajoen Alajoen pelloilla.

****

Jalasjärven luontoyhdistys Luhurikka ry

(Kurikan kaupungin entinen Jalasjärven kunta)

Vastaaja: Jussi Paulasaari

1. Tuulivoimahankkeet.

2. Ilvesjoen jokilaakso.

3. Kyy ottamassa aurinkoa juuri sataneella hangella toukokuun alussa.

****

Järviseudun ympäristöyhdistys Kotikon- tu ry (Alajärvi, Vimpeli, Lappajärvi ja Evi- järvi)

Vastaajat: Petteri Karvinen, Heli, Niko

1. Laajat metsänhakkuut ja Lappajärvelle kaavailtu tuulivoima-alue.

2. Pyhävuori tai Lohijoki.

3. Maakotkahavainto (Heli), metsäpeura- tokka takapihalla (Petteri).

****

Kyrön Seudun Luonnonsuojelyhdistys ry, (Isokyrö, Laihia, Vaasan Vähäkyrö ja Vöyri)

Vastaajat: Hannu Lehtiö, Pentti Kananoja

1. Ajankohtaisin asia paikallisesti on Vaasan Vähäkyrön Kirkkosaaren kehittämishanke. Ongelmallisin luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen metsien liikahakuiden ja turpeennoston seurauksena.

2. Levanevan-Kuuttonevan luonnonsuoje-

lualue.

3. Positiivisena havaintona suuret hanhi- parvet kevätmuutolla. Ikävin havainto on ollut alueen roskaisuus.

****

Lapuan ympäristöyhdistys ry (Lapua)

Vastaaja: Hanna Suopajarvi

1. Se miten nykyistä useampi voisi kokea luonto- ja ympäristökysymykset tärkeiksi.

2. Lapuan Alajoki, jossa lakeusmaisema avautuu laajana.

3. Koivuihin tulivat hiirenkorvat ja jopa pienet lehdet selvästi huhtikuun puolella, siis poikkeuksellisen varhain.

****

Lestijokiseudun Ympäristö ry (Lestijärvi, Toholampi, Kannus ja Himanka (osa Kalajo- kea))

Vastaaja: Mikko Viitasalo pj

1. Teerinevan ennallistaminen/suojelu, Les- tijärven vesien suojele.

2. Lestijoen yläjuoksu.

3. Kalasääksien palaaminen.

****

Luontoyhdistys Valokki ry (Kauhava

(ent. Kauhava, Alahärmä, Ylihärmä ja Kor- tesjärvi))

Vastaaja: Erkki Korpimäki

1. Vanhojen kuusikoiden ja sekämetsien avohakkuut sekä luonnontilaisten soiden häviäminen.

2. Lummukan Passinmäen Natura-alueen vanha metsä.

3. Kevättalven suuret metsäpeuratokat Kau- havan itäosissa.

****

Pietarsaaren luonto ry (Pietarsaari, Uusi- kaarlepyy, Pedersöre, Kruunupyy ja Luoto)

Vastaaja: Ralf Wistbacka

1. Lohen meriviljelylaitos Öuranin ulko- puolella. Lisäksi alati ajankohtaisia ovat ruoppaukset,

metsien hakkuut jne. Pietarsaaren kaupun- gin yleiskaavoitus on myös alkamassa.

2. Öuranin saari

3. Pöllöjen kuunteluretket sentään osoitti- vat huuhkajakannan pysyneen ennallaan.

****

Suomenselän Luonnonystävät ry

(Alavus, Kuortane)

Vastaaja: Terttu Rajala ja hallitusväki

1. Pohjanmaan suot olisivat merkittäviä maailmanlaajuisestikin, mutta ehkä siksi, että täällä on paljon soita, niitä ei ole osattu arvostaa riittävästi. Meidänkin alueellamme melkein kaikki suot on ojitettu, ja turvekenttiä on paljon enemmän kuin suojele- soita. Turpeennoston lopettamisella olisi hyviä vaikutuksia myös ilmastomuutoksen hillitsemiseen, vesistöjen tilaan ja soiden uhanalaislajistoon.

2. Yksi hienoimpia luontokohteitamme on Mulkkujärvi ja sen vierellä sijaitseva Lar- vaneva. Mulkkujärven rannalle on raken- nettu lintutorni ja järveä kiertää luontopol- ku.

3. Kevään upein luontokokemus on ollut lintujen saapuminen. Voimakkaasti muuton voi kokea Kuortaneenjärven eteläisessä osassa Pennalanlahdella, minne Lapuanjoki kalvaa järven jäähän sulajuotin.

Iltaisin sulan äärelle kokoontuu yöpymään jopa tuhansia naurulokkeja, ja muut vesi- linnut päälle. Tänä vuonna naurulokkeja arvioitiin olevan enimmillään 2800. Lintu- jen synnyttämä äänimaailma on uskomat- ton.

****

Suupohjan Ympäristöseura ry (Teuva, Kauhajoki, Isojoki, Karijoki, Kristiinan- kaupunki, Närpiö, Kaskinen)

Vastaaja: Teemu Tuovinen

1. Massiiviset tuulivoimahankesuunnitel- mat.

2. Kristiinankaupungin Tiilitehtaanmäen laidunnetut niittyalueet.

3. Keväinen Iso Kaivoneva allikoineen ja lintuineen.

****

Ähtärinjärven luontoyhdistys ry (Ähtäri, Soini, Lehtimäki)

Vastaaja: Tiina Nousiainen

1. Ähtärinjärven sinilevätilanne.

2. Arpaisten reitti.

3. Ulkoilimme yhdistyksemme kevätko- kouksen yhteydessä ja saimme ihastella runsasta määrää liito-oravan papanoita.

Myös seuraavat yhdistykset toimivat Poh- janmaan piirin alueella: Vaasan ympäris- töseura, Kurikan luontoseura ja Kokkolan- seudun luonto.

Pohjanmaan piirin kuulumisia kevätkaudella 2019

Piirin väki on pysynyt kiireisenä. Tässä muutamia nostoja kevään touhuista.

Turvetuotantoluuvissa on jätetty muistutus Seinäjoen Töyrännevan ja Vimpelin Rahkanevan hankkeesta. Alavuden Tuohisannonnevasta valitettiin hallinto-oikeuteen, Vapon hiilitehtaasta laaditiin hallinto-oikeuteen vastine ja Kapernaumin lämpövoimalasta tehtiin muistutusaviin.

Kalatalousalueiden perustamiskokouksissa on oltu mukana kaikkiaan kahdeksan kertaa. Halsuan kahdessa tuulivoimahankkeessa on oltu mukana tilaisuuksissa, samoin Iso Saapasnevan hankkeen tilaisuudessa Lappajärvellä. Iso Saapasnevan yvaohjelmaan jätettiin kommentti.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri, aluesihteerin Teemu Tuovinen p. 040 934 6320 ja pohjanmaa@sll.fi

Alueellisen metsäneuvoston ja Isojoki-Lapväärinjoen valuma-alue työryhmän kokouksissa on oltu mukana, kuten Hyypänjokilaakson maisema-alueen neuvottelukunnan kokouksessa, ProAgrian Ravinneratas -hankkeen tilaisuudessa ja UhMa -hankkeen ohjausryhmän kokouksessa (uhanalaiset maatalousympäristöt).

Riistakeskuksen hirvineuvotteluissa sekä susikannan hoitoon liittyvässä päivitystilaisuudessa oli edustaja mukana. Mukana on oltu myös maatalouspolitiikassa: tulevan kauden CAP27 valmisteluseminaareissa.

Vesiasioissa on jätetty kommenttia Isojoen ja Kauhajoen alueen pohjavesirajausten muutosesitykseen sekä valitettu kahdesta vedenottoluvasta Kauhajoella. Kokkolan Karhikankaan vedenottohankkeen yvaohjelmaa on kommentoitu.

Hiilipörssin kohdetta Seinäjoella on edistetty palaveritapaamisella sekä Lapualla

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri, puheenjohtaja Hannu Saari p. 0400 636 951 ja hannus_71@hotmail.com

olevaa kaupungin vanhaa metsää on edistetty suojeluesityksellä.

Ähtärin Inhan vesivoimalapäätöksestä on jätetty valitus hallinto-oikeuteen. Kristiinankaupungin Skatan asemakaavatilaisuudessa on oltu mukana ja jätetty muistutus. Kauhajoella Nummijärven alueelle jätettiin neljästä turvetuotantoluvasta muistutus Uitonneva-Viitalanneva-Kampinkeidas -alueelle. Kaustisten Keliberin kaivosluvasta on valitettu ja annetaan asiassa vastine hallinto-oikeuteen. Etelä-Pohjanmaan maakuntavaihekaava III "turvekaavasta" valitettiin tammikuussa.

Lisäksi on ostettu Palsta Nurmonnevalta sekä Järvinevalta, yhteensä noin 30 ha suota Suokampanjan varoilla.

Yhdistysväki ja kaikki luonnonsuojelijat, olkaa yhteydessä piiritoimistoon, kun kaipaatte apua tai neuvoja ympäristöänne koskevilla asioilla! Myös toimintavinkkejä otetaan vastaan.

Piirihallitus 2019: Pj Hannu Saari, Vpj Kirsi Haapamatti, Hannu Tuomisto, Mikko Viitasalo, Hanna de Ruyter, Seppe J. Ojala, Pentti Kananoja, Ralf Wistbacka, ja Martti Myllymäki. Varajäsenet Tuuli Kaukoranta ja Matti Sissonen.

Suomen luonnonsuojeluliitto
POHJANMAA

Toimisto:
Valtionkatu 1 C
60100 Seinäjoki

Tule talkoisiin Alajoen lintutornille

Pohjanmaan piiri on mukana kunnostamassa Ilmajoen Alajoella sijaitsevaa lintutornia ja sen läheisyydessä sijaitsevaa hirsilatoa. Luontopolun varressa sijaitseva lintutorni on hyvä hanhipaikka keväisin ja paras maisemapaikka koko Alajoella.

Tornin rakenteet ja ladon katto kaipaavat auttavaa kättä. Jos haluat tulla mukaan rakennelmien kunnostamiseen kesän 2019 aikana, ota yhteys: Hannu Tuomisto p. 040 504 3236 tai hannu.tuomisto@seinajoki.fi. Kaikenlaiset auttavat kädet otetaan ilolla vastaan, myös esimerkiksi muonittajat. Sovitellaan kesän mittaan muutama talkootuokio säiden mukaan.

Kuvat: Kirsi Haapamatti